

Vankeuslain uudistamistyöryhmän 12. kokous

Aika 18.10.2022 klo 13.00-16.00

Paikka Teams

Läsnä Juho Martikainen (pj.), Laura Sairanen (siht.)

Marko Aittomäki, Annika Finnberg, Hanna Hemminki-Salin, Johanna Hietapakka, Riitta Kari, Marjatta Kaurala, Anne Kohvakka, Jussi Korkeamäki (osittain paikalla), Petri Laitinen, Jarkko Nieminen (osittain paikalla), Minna Saukko, Paulina Tallroth, Heli Tamminen, Miia Tolvi (osittain paikalla), Tomi Tuovinen

1 Vankilaa ja sen aluetta koskevat säännökset

Käytiin läpi vankilaa ja sen aluetta koskevat säännösehdotukset ja keskusteltiin niistä. Todettiin, että kannatetaan ehdotettuja pykäläiä.

Keskusteltiin, mitä tarkoitetaan vankeuslain 4 luvun 1 §:n 2 momentin toimipisteillä ja ovatko ne vankilan alueella vai sen ulkopuolella. Todettiin, että myös vankilan ulkopuolella olevat toimipisteet kuuluvat tähän. Esille keskustelussa nousi, että olisi tarvetta mahdollistaa vankien avovankilan ulkopuolella liikkuminen ilman poistumislupaa myös vapaa-ajan toimintoihin, esimerkiksi ulkoiluun tai kaupassa käyntiin vankilan lähistöllä. ROTI:ssa tehtävä poistumislupaprosessi koetaan liian työllistäväksi tällaisten viikoittaisten poistumislupien kohdalla. Sovittiin, että asiaa selvitetään ja palataan asiaan seuraavassa kokouksessa.

Keskusteltiin sähköisestä valvonnasta avovankiloissa. Tällä hetkellä sähköinen valvonta on joko kaikilla vankilan vangeilla tai ei kenelläkään. Keskusteluissa nousi esille, tarvitaanko mahdollisuutta määrätä sähköinen valvonta yksittäisille vangeille myös niissä avovankiloissa, joissa sähköistä valvontaa ei muuten ole. Sovittiin, että selvitetään asiaa ja keskustellaan aiheesta seuraavassa kokouksessa.

Keskusteltiin vankeuslain 4 luvun 9 §:n 3 momentista, jonka nojalla vanki voidaan olla sijoittamatta avovankilaan, jos siellä ei ole tilaa. Päätettiin, että kumotaan vankeuslain 4 luvun 9 §:n 3 momentti, sillä avovankilapaikkoja on riittävästi, vaikka on mahdollista, että tietyt avovankilat ovat täynnä.

Keskusteltiin tilojen hyväksymisestä. Sovittiin, että pykälään lisätään "käyttötarkoituksen muuttaminen" ja poistetaan "muu vastaava syy". Sovittiin myös, että perusteluihin kirjoitetaan selkeästi RISE:n ja terveydenhuollon vastuut tilojen suhteen. RISE huolehtii, että tilat sopivat VTH:n käyttöön, mutta RISE ei pääätä tilojen välineistöstä, vaan välineistöstä päättää VTH.

Keskusteltiin tutkintavangin osastolle sijoittamisen päätösvallasta. Keskustelussa tuli esille, että erinäisistä päätösvaltasäännöksistä puuttuu kuka päättää esimerkiksi tutkintavangin osastolle sijoittamisesta. Sovittiin, että RISE toimittaa havaitsemansa puutteet Kohvakalle.

Todettiin, että translain uudistus on tällä hetkellä eduskunnassa. Tutkintavankeus ja vankeuslakiin tulee pykälät, jotka mahdollistavat vankilaan sijoittelun ilmoitetun sukupuolen mukaan tai siitä poiketen.

2 Muutoksenhakusäännökset

Käytiin läpi muutoksenhakupykälät ja keskusteltiin niistä.

Keskusteltiin, mitä tarkoitetaan määrätyllä saattajalla ja määrätäänkö saattajia käytännössä. Kenelläkään työryhmän jäsenellä ei ollut tietoa tai kokemusta tästä. Sovittiin, että Tamminen ja Kaurala selvittävät asiaa. Päätettiin, että poistetaan määrätty saattaja lainsäädännöstä, mikäli saattajan määräämistä ei todellisuudessa käytetä.

Keskusteltiin avolaitossijoittelun muutoksenhausta. Sovittiin, että listataan puolesta ja vastaan argumentit koskien muutoksenhakuoikeutta ja kutsutaan joulukuun kokoukseen kuultavaksi asiakasarvioinnin vastuualueen edustaja. Päätetään sitten, miten asia ratkaistaan.

Muutoksenhakuoikeudesta 9 luku 4 §:n mukaisen maksukortin ja maksuvälineiden käytön valvontaan todettiin, että EIT:n ja perustuslakivaliokunnan lausuntojen mukaisesti maksukorttiasioiden tulee olla muutoksenhakukelpoisia.

Keskusteltiin rangaistusajansuunnitelman muutoksenhakukelpoisuudesta. Todettiin, että rangaistusajansuunnitelma ei ole päätös, vaan vankeusaikana päivitettävä suunnitelma. Näin ollen rangaistusajan suunnitelma voidaan poistaa vankeuslain 20 luvun 2 §:n luettelosta, sillä kyseessä ei ole päätös, johon olisi mahdollista hakea muutosta.

Keskusteltiin osastosijoittelun muutoksenhakukelpoisuudesta. Todettiin, että sopimusosastosijoittelupykälä on kirjoitettava niin, että siinä on selkeästi harkintavaltaa ja sopimusosastolle sijoittamisen edellytykset on myös kirjoitettava lainsäädäntöön. Kun harkintavaltaa on, täytyy olla mahdollisuus muutoksenhakuun. Keskustelussa nousi esille, että avovankiloissa osastosijoittelun säilyttäminen päätöksenä työllistää henkilökuntaa. Toisaalta suljetuissa vankiloissa on tärkeää, että osastosijoittelusta tehdään päätös. Sovittiin, että asiasta keskustellaan lisää myöhemmässä kokouksessa.

Keskusteltiin omien vaatteiden käytön kiellosta vankilassa tai sen osastolla vankeuslain 7 luvun 2 §:n nojalla. Koska kyse ei tässä tilanteessa ole yksittäistapauksellisesta päätöksestä vaan niin sanotusta normipäätöksestä on asiasta perustellumpaa antaa määräys. Näin ollen asiaan ei ole muutoksenhakuoikeutta.

Keskusteltiin puhelimen ja sähköpostin käytön luvista. Todettiin, että jos lupamenettelystä luovutaan, muutoksenhakusääntely ei ole tarpeen. Jos taas lupamenettely säilytetään, kyse on EIT:n ja perustuslakivaliokunnan lausuntojen kannalta muutoksenhakuoikeuden piiriin kuuluvat päätökset.

Todettiin, että toimintaan sijoittaminen ja poistumislupa esitellään hankkeen toisessa vaiheessa myös muutoksenhaun osalta.

3 Seuraava kokous

Työryhmän 13. kokous on 11.11.2022 klo 9-12 oikeusministeriössä. Kokoukseen on mahdollista osallistua myös etäyhteydellä teamsin välityksellä. Kokouksen aiheet ovat:

- käydään loppuun 18.10. kokouksessa kesken jääneet muutoksenhakuasiat
- määräyksenantovalta pykälätarkastelu
- 24 h terveystarkastus
- vankilaan ottamisen rajoittaminen
- Jos ehditään jatketaan 18.10. kokouksessa käsiteltäviä aiheita: poistumisluvat vapaa-ajantoimintaan ja sähköinen valvonta-avolaitoksessa